

ZATWIERDZAM

**Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2024
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 55 Specjalnej
w Katowicach z dnia 14.02.2024r.**

.....
(dyrektor placówki)

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 55 SPECJALNEJ
W KATOWICACH**

Katowice, 14 lutego 2024r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 55 SPECJALNEJ W KATOWICACH

WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą (wolontariusze, stażyści, praktykanci, przedstawiciele instytucji i firm) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie. „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązują wszystkich pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą i zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci. Standardy ochrony małoletnich obejmują:

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a personelem szkoły.
2. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów.
3. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia przez pracownika, osobę trzecią, innego ucznia lub opiekuna.
4. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego.
5. Zasady ochrony wizerunku ucznia.
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej procedury ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci internetowej oraz utrwalonymi w innej formie.
7. Zasady ustalenia planu wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywd.
8. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowań niedozwolonych.
9. Procedury określające zakładanie „Niebieskiej Karty”.
10. Zasady aktualizacji Standardu Ochrony Małoletnich oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich. Monitoring stosowania standardów ochrony małoletnich.
11. Zasady udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

ROZDZIAŁ 1 PODSTAWOWE TERMINY

Ilekoć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

Dyrektorze Szkoły, Dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach.

Szkole, jednostce – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową nr 55 Specjalną w Katowicach.

Pracowniku – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach

Partnerze współpracującym ze Szkołą – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, higienistka, fotograf i inne osoby).

Uczniu – należy przez to rozumieć każdą osobę uczęszczającą do Szkoły Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach.

Małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z Kodeksem Cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia.

Opiekunie ucznia – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawicielu ustawowym.

Przedstawiciel ustawowy – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją).

Zgodzie opiekuna małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

Krzywdzeniu małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:

a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,

b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

c) **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,

e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Dane osobowe ucznia – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia Szkoły Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach.

Zespół odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć wyznaczonych przez Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach pracowników tworzących zespół, sprawujących nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;

ROZDZIAŁ 2

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY UCZNIEM A PRACOWNIKIEM SZKOŁY

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

- a) każdy kandydat na nowego pracownika placówki przesyła CV oraz w miarę możliwości referencje,
- b) już podczas rozmowy kwalifikacyjnej kandydat informowany jest o obowiązującej w placówce Polityce Ochrony Dzieci,
- c) przed przystąpieniem do pracy wybrany kandydat, oprócz innych wymaganych przepisami prawa dokumentów, składa oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa na szkodę małoletniego, oraz o toczących się względem niego postępowaniach karnych,
- d) pracownik przed ostatecznym zawarciem umowy o pracę, umowy zlecenie przedkłada w placówce zaświadczenie z KRK o niekaralności,
- e) Dyrektor szkoły sprawdza w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym każdą osobę przed dopuszczeniem jej do pracy z uczniami,
- f) Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów,
- g) Należy pobrać od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone po rygorze odpowiedzialności karnej.
- h) Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorze odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi,
- i) wszyscy pracownicy, praktykanci, wolontariusze mają obowiązek stosować „Standardy Ochrony Małoletnich”.

2. Zasady bezpiecznych relacji pracowników Szkoły z jego uczniami:

- a) podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Pracownik traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie,
- b) zapoznanie się ze standardami pracownicy szkoły potwierdzają podpisem,

c) pracownik Szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów,

d) pracownik Szkoły w kontakcie z uczniami:

- zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem;
- uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- komunikuje się z małoletnim bez akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwych i ironicznych;
- nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku;

e) decyzje dotyczące ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów,

f) pracownik Szkoły zobowiązany jest do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności,

g) pracownik Szkoły zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów,

h) pracownik Szkoły nie może utrzymywać wizerunków uczniów w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.

3. Pracownikowi Szkoły bezwzględnie zabrania się:

a) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem,

b) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści,

c) proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, dopalaczy),

4. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia uczniom, w sytuacji kiedy poczują się niekomfortowo, udzielenia stosownej pomocy.

5. Pracownik, który ma świadomość, iż uczeń doznał jakiegось krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.

6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:

a) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu/ uczniowi zagrożonemu niedostosowaniem społecznym w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności lub innego zaburzenia tego wymaga, a uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę,

b) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu/ uczniowi zagrożonemu niedostosowaniem społecznym w spożywaniu posiłków,

c) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu/ uczniowi zagrożonemu niedostosowaniem społecznym w poruszaniu się po szkole.

7. Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania, spotkania z uczniem lub też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Szkoły.

8. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem, opiekunem lub też nauczycielem poza godzinami pracy Szkoły, dozwolone są środki:

- a) telefon,
- b) służbowy e-mail,
- c) dziennik elektroniczny
- d) komunikatory.

9. Rodzice i opiekunowie prawni uczniów mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania ucznia na terenie szkoły, w trakcie wycieczek i innych wydarzeń organizowanych przez szkołę. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.

ROZDZIAŁ 3

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW

1. Pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.
2. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
3. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu ucznia lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi szkoły.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIĄ PRZEZ PRACOWNIKA, OSOBĘ TRZECIĄ, INNEGO UCZNIĄ LUB OPIEKUNA

1. Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni uczeń jest krzywdzony:

Dyrektor szkoły:

- a) przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego,
- b) bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi,
- c) w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieska Karta”,
- d) w przypadku, gdy małoletni doświadcza przemocy domowej lub jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy ze szkołą składa wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu przestępstwa,
- e) w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia policję,
- f) w sytuacji gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję,
- g) w przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni a wcześniejsze metody postępowania szkolnego okazały się nieskuteczne zawiadamia sąd,
- h) organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego,
- i) prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego,

- j) zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec małoletnich,
- k) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne na temat realizacji w szkole „Standardów Ochrony Małoletnich” przed krzywdzeniem.

Pedagog i psycholog szkolny:

- a) przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy w rodzinie,
- b) diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny,
- c) jest koordynatorem pomocy małoletniemu oraz jego rodziny,
- d) przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami,
- e) pozostaje w kontakcie z wychowawcą i Dyrektorem w sprawach dotyczących małoletniego,
- f) pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy,
- g) informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia,
- h) pomaga rodzicom w zrozumieniu typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje,
- i) kieruje dziecko oraz rodziców do placówek specjalistycznych,
- j) współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie,
- k) uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
- l) dokumentuje podejmowane działania względem małoletniego i jego rodziny (**załącznik nr 1**).
- ł) opracowuje plan wsparcia dziecka krzywdzonego,
- m) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne na temat realizacji w szkole „Standardów Ochrony Małoletnich” przed krzywdzeniem,
- n) dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy.

Wychowawca:

- a) przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie ucznia, sporządza notatkę służbową (**załącznik nr 2**).
- b) powiadamia Dyrektora szkoły, pedagoga i psychologa szkolnego,
- c) uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
- d) przypadku, gdy uczeń ma obrażenia przeprowadza go do miejsca udzielania pomocy,
- e) pozostaje w kontakcie z rodzicami ucznia,
- f) opracowuje wspólnie z pedagogiem i psychologiem plan wsparcia krzywdzonego,
- g) udziela wsparcia uczniowi oraz monitoruje jego sytuację,
- h) monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy nie wpływały na sytuację szkolną ucznia,
- i) dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z uczniami,
- j) dba o to, żeby rodzice znali obowiązujące w szkole „Standardy Ochrony Małoletnich”, zachęca rodziców/opiekunów uczniów do angażowania się w działania na rzecz ochrony małoletnich,
- k) umożliwia rodzicom/opiekunom prawnym poszerzenie wiedzy i umiejętności związanych z pozytywnymi metodami wychowawczymi oraz ochroną przed zagrożeniami,
- l) uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne na temat realizacji w szkole „Standardów Ochrony Małoletnich” przed krzywdzeniem.

Nauczyciele:

- a) przekazują wychowawcy i pedagogowi lub psychologowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc wobec ucznia,
- b) uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”, c) dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami.

Niepedagogiczni pracownicy szkoły:

- a) reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami,
- b) zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały Dyrekcji szkoły, pedagogowi i psychologowi szkolnemu lub nauczycielom.

2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej:

- a) przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia ucznia, sporządzenie notatki służbowej,
- b) jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie jest nauczyciel to informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego,
- c) wychowawca lub pedagog/psycholog badają okoliczności sprawy np. przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość itd.),
- d) wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny informują Dyrektora szkoły (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy),
- e) wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny wzywa do szkoły rodzica, prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny pokrzywdzonego, której sprawa nie dotyczy,
- f) pedagog/psycholog i wychowawca opracowuje plan wsparcia dziecka i rodziny,
- g) jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia Dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych),
- h) Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza,
- i) Dyrektor składa wniosek do odpowiedniej instytucji:
 - w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa Dyrektor powiadamia policję, lub prokuraturę,
 - w przypadku zaniedbywania dziecka, poniżania, upokarzania, ośmieszania dziecka, wciągania dziecka w konflikt dorosłych, manipulowania nim Dyrektor powiadamia sąd lub zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy ze strony pracownika szkoły:

- a) osoba podejrzewająca krzywdzenie ucznia w szkole zgłasza problem Dyrektorowi,
- b) Dyrektor podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem, rozmowa z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa z pracownikami szkoły na temat zdarzenia, obserwacja pracownika,
- c) Dyrektor powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów ucznia,
- d) Dyrektor szkoły po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym prawa pracy, stosuje karę porządkową, powiadamia prokuraturę lub kieruje sprawę do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli,
- e) w zależności od sytuacji Dyrektor informuje rodziców i dziecko o poczynionych ustaleniach i możliwych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia ucznia w szkole przez rodzica lub członka rodziny innego ucznia:

- a) osoba będąca świadkiem krzywdzenia ucznia przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego ucznia zgłasza problem pedagogowi, psychologowi szkolnemu lub Dyrektorowi szkoły,
- b) Dyrektor, pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji,

- c) o zaistniałym fakcie krzywdzenia ucznia oraz o rozmowie przeprowadzonej przez Dyrektora i pedagoga/psychologa z rodzicem lub członkiem rodziny innego ucznia, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka,
- d) krzywdzonemu uczniowi zostaje udzielone wsparcie wychowawcy, pedagoga i psychologa,
- e) w przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, Dyrektor szkoły powiadamia o tym fakcie policję.

5. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy:

- a) nauczyciel lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga/psychologa lub Dyrektora szkoły
- b) osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:
 - wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
 - porozmawiać z poszkodowanym uczniem (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
 - porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
 - powiadomić opiekunów poszkodowanego ucznia o zdarzeniu,
 - powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie dziecka,
 - zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną uczniom (poszkodowany, sprawca), jeżeli jest taka potrzeba,
- c) przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli uczeń jest nadal krzywdzony Dyrektor podejmuje stosowne działania prawne,
- d) w przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznanym, Dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji.

6. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez innych uczniów:

- a) bezpośrednia, natychmiastowa reakcja nauczycieli i pracowników szkoły na akty agresji i przemocy, przerwanie agresji lub przemocy,
- b) rozmowa nauczyciela z ofiarą i sprawcą przemocy, nakłonienie sprawcy do zadośćuczynienia,
- c) jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia Dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych),
- d) jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym uczniem (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami,
- e) wychowawca lub pedagog/psycholog zawiadamia lub wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych krzywdzonego ucznia i sprawcy/sprawców (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia),
- f) uczniowi będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z jego potrzebami,
- g) ucznia będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego,
- h) z uczniami, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) nauczyciel omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia. Jeśli problem dotyczy danej klasy wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają dodatkowe zajęcia dotyczące przemocy i radzenia sobie z agresją oraz rozwiązywaniem konfliktów. Działania koordynuje i monitoruje wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny,

i) w przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznan, Dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

7. Procedura postępowania wobec ucznia z zaburzeniami psychicznymi, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie:

- a) nauczyciel zostawia klasę pod opieką innego nauczyciela i zaprowadza ucznia do pedagoga/psychologa szkolnego,
- b) nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy,
- c) wychowawca lub pedagog/psycholog po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje Dyrektora szkoły (jeśli sytuacja tego wymaga),
- d) jeśli stan zdrowia ucznia lub uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia Dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną lub policję (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych),
- e) wychowawca klasy lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym uczniem, sprawcą oraz ewentualnymi świadkami,
- f) w razie potrzeby wychowawca klasy lub pedagog/psycholog zawiadamia i wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) chorego dziecka i poszkodowanego,
- g) jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą ustala się działania wobec chorego ucznia,
- h) wobec poszkodowanego ucznia ustala się formy wsparcia dostosowane do jego potrzeb i sytuacji.
- i) działania koordynuje i monitoruje wychowawca lub pedagog /psycholog szkolny.
- j) jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji są częste Dyrektor szkoły powiadamia sąd.

ROZDZIAŁ 5

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO

1. Jednostka oświatowa uznając prawo dziecka do prywatności zapewnia zgodne z przepisami standardy ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka.
2. Dane osobowe dzieci gromadzone są na podstawie przepisów obowiązującego prawa w celu realizacji zadań powierzonych jednostce. Dane gromadzone na podstawie przepisów prawa są przez jednostkę przetwarzane w zakresie i czasie, jaki jest wskazany w przepisach.
3. Dane są gromadzone także na podstawie zgody rodziców w celu prezentacji i promocji zespołu oraz docenienia osiągnięć uczniów. Wyrażoną zgodę można wycofać w każdej chwili.
4. Rodzice dzieci zostają poinformowani o celu gromadzenia danych, podstawie prawnej, ich odbiorcach i okresie przechowywania
5. Rodzice zostają również poinformowani jeśli jakiegokolwiek dane będą przekazywane do państw trzecich (tzn. inne, niż państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego) lub gdy dane podlegały będą zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji.
6. Obowiązkowo przekazywane są także informacje na temat przysługujących praw w związku z przetwarzaniem danych, tj:
 - a) prawa do dostępu do danych oraz ich kopii,
 - b) prawa do poprawiania i aktualizowania danych,
 - c) prawa do usunięcia danych lub ograniczenia ich przetwarzania,

- d) prawo do przenoszenia danych,
- e) złożenia skargi do Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

7. Wizerunek ucznia jest przetwarzany w celu:

- a) zapewnienia bezpieczeństwa poprzez rejestrację monitoringiem wizyjnym - na podstawie przepisów obowiązującego prawa.
- b) prezentacji działań szkoły i osiągnięć ucznia na terenie zespołu oraz na stronach internetowych i mediach społecznościowych należących do jednostki – na podstawie zgody wyrażonej przez rodziców ucznia.

Zasady przetwarzania danych w ramach monitoringu wizyjnego

1. Monitoring wizyjny obejmuje teren zewnętrzny szkoły oraz korytarze szkolne.
2. Monitoring nie obejmuje klas lekcyjnych, świetlicy szkolnej, toalet, stołówki oraz innych miejsc, gdzie mogłaby zostać naruszona intymność ucznia.
3. Kwestie bezpieczeństwa i zasady przetwarzania danych pochodzących z nagrań reguluje Regulamin użytkowania monitoringu wizyjnego będący załącznikiem Wewnętrznej Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej.

ROZDZIAŁ 6 ZASADY OCHRONY WIZERUNKU UCZNIA

1. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.
2. Zgodę można wycofać w dowolnym momencie oraz a wraz z jej wycofaniem wnioskować o usunięcie danych przetwarzanych na jej podstawie.
3. Zdjęcia i nagrania przetwarzane są przez okres edukacji oraz po jej zakończeniu lub do wycofania zgody na ich przetwarzanie.
4. Materiały zawierające wizerunek są każdorazowo przed wykorzystaniem analizowane pod względem moralnym, etycznym oraz pod względem bezpieczeństwa, aby zapobiec udostępnianiu materiałów krzywdzących, ośmieszających lub zawierających dane, których ujawnienie stanowiłoby zagrożenie dla praw i wolności osoby, której dane dotyczą.
5. W przypadku niewyrażenia zgody na przetwarzanie wizerunku dziecka osoba wykonująca zdjęcia lub film zostanie o tym poinformowana i zobowiązana do respektowania tej decyzji. Jej realizacja nie może być w żaden sposób wykluczająca dla ucznia.

Bezpieczeństwo danych

1. Wszystkie dane przetwarzane przez jednostkę są na bieżąco analizowane pod względem ich niezbędności dla administratora.
2. Przeprowadzana jest analiza ryzyka oraz – w razie potrzeby – ocena skutków przetwarzania danych.
3. Zawarto umowy powierzenia przetwarzania danych aby zachować założone standardy bezpieczeństwa również w przypadku powierzenia przetwarzania danych podmiotom zewnętrznym.
4. Stosowane są zabezpieczenia fizyczne, techniczne i organizacyjne dla obszarów, w których dane osobowe są przetwarzane.
5. Każde podejrzenie niewłaściwego wykorzystywania danych, naruszenia poufności, integralności lub dostępności danych są niezwłocznie zgłaszane Dyrektorowi oraz poddawane analizie ryzyka przy wsparciu inspektora ochrony danych.

ROZDZIAŁ 7

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNETOWEJ PROCEDURY OCHRONY UCZNIÓW PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNETOWEJ ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach:
 - a) Szkoła zapewnia uczniom możliwość korzystania z Internetu w czasie trwania zajęć lekcyjnych,
 - b) sieć szkolna jest zabezpieczona zgodnie z obowiązującymi „Standardami Ochrony Małoletnich”.
- zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi treściami (Opiekun Web – aplikacja w sali komputerowej oraz F – Secure – program antywirusowy na laptopach i komputerach znajdujących się w salach lekcyjnych i pomieszczeniach szkoły),
 - c) instalacja oraz aktualizacja oprogramowania,
3. W przypadku dostępu do Internetu realizowanego pod nadzorem pracownika Szkoły, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik Szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
4. W ramach godzin wychowawczych oraz zajęć informatycznych przeprowadza się z uczniami zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu (przynajmniej raz w roku szkolnym).

ROZDZIAŁ 8

ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA UCZNIĄ PO UJAWNIENIU KRZYWD

1. Rozpoznanie sygnałów wskazujących na krzywdzenie małoletniego:
 - a) zdobycie wiedzy o krzywdzeniu dziecka,
 - b) prezentowanie odpowiedzialnej postawy za uczniów i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.
2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji:
 - a) w przypadku dostrzeżenia sygnałów przez szkołę należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników szkoły oraz zawarte w dokumentacji,
 - b) pedagog/psycholog szkolny zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy uczniowi w szkole oraz współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym,
 - c) nauczyciele wychowania fizycznego, gimnastyki korekcyjnej, SI, zwracają uwagę na niechęć dziecka do przebijania się na zajęcia, na ślady pobicia dziecka, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.,
 - d) wychowawcy i nauczyciele obserwują zaburzone zachowanie ucznia, które może być skutkiem krzywdzenia,
 - e) dokumentacja szkolna zawiera informacje o nieobecnościach ucznia, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu ucznia,
 - f) w razie potrzeby nawiązuje się kontakt z pracownikami innych służb i instytucji zajmujących się dzieckiem i jego rodziną w celu sprawdzenia posiadanych informacji,

3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł. W celu zweryfikowania podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, należy przeprowadzić rozmowy z osobami z jego otoczenia: rodzicami, rodzeństwem i nauczycielami rodzeństwa.
4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka. Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka.
5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka. Procedury postępowania zostały opisane w rozdziale 4.
6. Działania prawne polegają na zgłoszeniu sprawy policji, prokuraturze, sądowi lub zespołowi interdyscyplinarnemu w zależności od sytuacji opisanych w rozdziale 4.
7. Zadania szkoły w pomocy dziecku krzywdzonemu:
 - a) zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy,
 - b) podjęcie współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia dziecka i rozwiązywania jego problemów,
 - c) w uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury).
 - d) objęcie ucznia na terenie szkoły konieczną pomocą w realizowaniu przez nie zadań szkolnych i budowaniu pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami.
 - e) korygowanie zaburzenia zachowania dziecka w ramach codziennej pracy wychowawców i nauczycieli

ROZDZIAŁ 9

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Uczniom nie wolno używać przemocy, znęcać się nad uczniami słabszymi, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Uczniom nie wolno na terenie Szkoły prezentować treści, promować, przynosić gadżetów związanych z klubami sportowymi (piłkarskimi) oraz na tym podłożu dyskryminować poglądy innych uczniów poprzez zastraszanie, szantażowanie, wyśmiewanie, bójki, grożenie przemocą.
3. Uczniom nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać.
4. Uczniowie powinni szanować prawo innych uczniów do prywatności.
5. Uczniom nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Uczniom nie wolno utrzymywać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.
7. Uczniom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych uczniów.

ROZDZIAŁ 10

PROCEDURY OKREŚLAJĄCE ZAKŁADANIE „NIEBIESKIEJ KARTY”

1. Głównym celem „Niebieskiej Karty” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez Szkołę, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. Jeśli do jakiegokolwiek pracownika w Szkole przyjdzie uczeń i zgłosi, iż wobec niego stosowana jest przemoc pracownik ten powinien wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”. Każde powzięcie informacji o zaistnieniu przemocy nakazuje rozpocząć działania.
3. Procedura „Niebieskiej Karty” stosowana jest każdorazowo w sytuacjach podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia opisanych w rozdziale 4.
4. Druk „Niebieskiej Karty” znajduje się w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870).

ROZDZIAŁ 11

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Za monitorowanie realizacji standardów ochrony małoletnich jest odpowiedzialny zespół.
2. Zespół odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci; reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami; w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (MOPS, GOPS, policja, sąd rodzinny, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego, prokuratura).
3. Pedagog i psycholog szkolny na bieżąco zbiera opinie rodziców, prawnych opiekunów i dzieci o rezultatach realizacji polityki (skargi, wnioski, uwagi, informacje pozyskane w trakcie rozmów z dziećmi, rodzicami i opiekunami). Korzysta w analizie i ocenie z informacji wychowawców; nauczycieli; informacji pozyskanych ze środowiska lokalnego i instytucji współpracujących ze szkołą.
4. W razie potrzeb zespół przeprowadza diagnozę dotyczącą problematyki przemocy i zagrożeń.
5. Pracownicy szkoły, rodzice, uczniowie mogą proponować zmiany w „Standardach Ochrony Małoletnich” oraz wskazywać na naruszenia w szkole ustalonych zapisów.
6. Co najmniej raz na 2 lata należy dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować. W celu zweryfikowania standardów ochrony małoletnich prowadzi się wśród osób pracujących w szkole, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi (**załącznik nr 3**).
7. Zespół wprowadza niezbędne zmiany, a Dyrektor ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie „Standardów Ochrony Małoletnich”.

ROZDZIAŁ 12
ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I UCZNIOM STANDARDÓW DO
ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. „Standardy Ochrony Małoletnich” podane są do ogólnej wiadomości szkoły i zamieszczone na stronie internetowej szkoły oraz w BIP.
2. Pracownik składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze „Standardami Ochrony Małoletnich”. Oświadczenie dołącza się do akt osobowych pracownika.
3. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z rodzicami/opiekunami prawnymi w danym roku szkolnym (chyba, że ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest również na pierwszym zebrań odbywającym się po wprowadzeniu zmian).
4. Nauczyciele, wychowawcy na lekcji wychowawczej mają obowiązek zapoznania uczniów ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

ROZDZIAŁ 13
PRZEPISY KOŃCOWE

1. Dokumentacja funkcjonująca w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach współtworząca politykę ochrony dzieci:
 - a) Statut Szkoły,
 - b) Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
 - c) Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.
2. „Standardy Ochrony Małoletnich” wchodzi w życie z dniem 15.02.2024r.

*Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach*

**KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 55 SPECJALNEJ W KATOWICACH**

Imię i nazwisko ucznia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel/pedagoga/psychologa	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie

*Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach*

NOTATKA SŁUŻBOWA

Data zdarzenia	
Dotyczy	
Miejsce zdarzenia	
Czas zdarzenia	
Opis zdarzenia	
Podpisy świadków i osób biorących udział w zdarzeniu	
Podpisy świadków rozmowy	
Data i podpis sporządzającego notatkę	
Uwagi	

*Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 55 Specjalnej w Katowicach*

Monitoring standardów

Pytanie	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez inną osobę pracującą?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? (odpowiedź opisowa)		